

Vastine Paloheimo Oy:n Tuusulan rakennuslautakunnalle kirjoittamaan vastineeseen (19.3.2018), joka koskee yhtiölle 14.2.2018 myönnettyä maisematyölupaa (lupatunnus 18-0040-M) tilalle Kolsa 858-405-3-398 sekä kolmelle muulle hakijan omistamalle kiinteistölle

Paloheimo Oy:n vastine sisältää useita kohtia, jotka ansaitsevat kommentointia.

1. Luonnonsuojeluliiton Tuusulan yhdistyksen oikaisuvaatimuksesta

Oikaisuopyyntömme perusteena on myös päätöksen syntyminen virheellisessä järjestyksessä, ts. päätöksen perustuminen osittain luvan hakijan toimittamaan virheelliseen ja puutteelliseen tietoon, ajantasaiset liito-oravatiedot puuttuvat ja aiemmat luontoselvitystiedot on sivuutettu.

Emme väitä oikaisuvaatimuksessa kuvioden 618 ja 620 olevan reheviä korpia, vaan tuomme esille sen, että osa edellä mainittujen kuvioden alasta on rehevää korpea, joka tulee erottaa omaksi kuviokseen. Korpi jatkuu vähän myös kuviolle 619, loput edellä mainituista kuvioista ovat rehevää kivennäismaata. Rehevien korprien olemassaolo on kirjattu myös FCG:n liito-oravainventointiraporttiin 2012.

2.1 Maisematyöluvan myöntämisedellytykset

Maisematyöluvan myöntämisen osalta tässä tapauksessa on kyse rakennuskieltoalueelle haettavasta maisematyöluvasta, jonka mukainen toiminta tuottaisi huomattavaa haittaa kaavan laatimiselle (luontoarvojen - osa näistä lakisääteisesti suojeltavia).

Pohdinta HE:ssä ei käytännössä merkitse mitään, jollei ole todettu että nämä tulee jättää lupaharkinnan ulkopuolelle. Jos luvassa olisi aidosti kyse vain maisemaseikkojen huomioimisesta, asia olisi esitetyllä tavalla. Koska lakitekstissä on mukana myös tuo kaavan vaikeuttamisen aspekti, nuo käsittelyt ovat lupaprosessin piirissä, ja kuuluvat sinne.

Paloheimo Oy:n vastine antaa valikoivan kuvan alueen kaavatilanteesta. Alue sijoittuu kahden eri asemakaavan alueelle, ja on teollisuusaluevarausta vain toisen alueella. Lisäksi ko. kaavat ovat vanhentuneita, eikä aluetta esim. voimassa olevan yleiskaavan perusteella olla enää osoittamassa teollisuusalueeksi.

Vastineessa vedotaan myös uuteen asemakaavaehdotukseen (23.3.2016). Tuusulan kunnan nettisivut eivät tunne tällaista kaavaehdotusta. Jos kaavaa ei virallisesti ole olemassa ja julkisesti saatavilla, ei sellaiseen voi asiaperusteilla vedota. Lisäksi kyseessä on kaavaehdotus, ei hyväksytty kaava. Mahdollisen tekeillä olevan kaavan mahdollisen maankäytön käyttäminen haitta-arvioinnin perusteena on nähdäksemme virheellistä. Lisäksi johtopäätös on virheellinen eli huomattavaa haittaa nimenomaan aiheutuu.

2.2.1 Yleistä MRL:n ja LSL:n suhteesta

Vastineessa mainittu MRL 197 § (*"Kaavaa hyväksyttäessä ja vahvistettaessa on sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, noudatettava, mitä luonnonsuojelulain 10 luvussa säädetään. Lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään."*) on myös oikaisuvaatimuksemme keskeinen juridinen selkäranka.

Suunniteluissa hakkuissa on osaltaan kyse suoraan luonnonsuojelulain mukaan kielletystä toimenpiteestä eli liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämisestä tai heikentämisestä.

Direktiivilajien suojelusta tässä tapauksessa nimenomaan on keskeiseltä osin kyse.

2.2. 2 Luontoselvitysten riittävyys ja luontoarvojen huomioon ottaminen maisematyölupaharkinnassa

Luontoselvitysten riittävyyttä ei mitata niiden määrällä, vaan sillä onko selvitetty oikeat asiat riittävän huolellisesti.

Selvitykset eivät myöskään ole olleet "poikkeuksellisen perusteellisia", vaan osittain hyvinkin pinnallisia.

Vastine on siinä mielessä oikeassa, että pelkkä luontoselvitysten riittävyys tai riittämättömyys ei ole mahdollinen maisematyöluvan hylkäämisperuste. Kyse on nimenomaan siitä että ei ole käytetty direktiivilaji liito-oravaa koskien luvan myöntämisen ajankohtaan nähden riittävän ajantasaisia tietoja. Lisäksi liito-oravaa ei ole edes kartoitettu (ainakaan vuoden 2012, jolloin FCG:n selvityksessä (Pihlaja) liito-oravaa löytyi yhdestä osasta aluetta) koko siltä osalta aluetta, joka on liito-oravalle soveltuvaa aluetta.

Routasuo esittää selvityksessään että liito-oravan esiintyminen selvitettiin liito-oravalle soveltuvien metsikkökuvioiden alueelta. Kyseiset alueet on esitetty raportin sivulla 8. Ne eivät kata kuin osan niistä alueen metsistä, jotka todellisuudessa ovat liito-oravalle soveliaita. Routasuo ei siis ole kartoittanut liito-oravan esiintymistä läheskään siltä osalta aluetta, jolta olisi pitänyt.

Sudenkorentoja (joiden joukossa on sekä direktiivilajeja että erityisesti suojeltavia lajeja) on selvitetty (FCG 2012) vain niiltä alueen pienvesikohteista, jotka näkyvät peruskartalla. Alueella on kuitenkin todellisuudessa myös lammikoita jotka eivät näy kartalla (kts. Routasuo 2014, s.6).

Ja vuoden 2014 viitasammakoselvityksessä (Routasuo) ei selvittäjän itsensä mukaan voitu selvittää viitasammakon esiintymistä alueen kaikilta lammikoilta, koska osa pienemmistä lammikoista oli selvitysajankohtana jäässä.

Vastine antaa oikaisuopyynnön alaisen alueen luonteesta myös turhan yksipuolisen kuvan (*"ottaen huomioon alueen koko ja luonne entisenä teollisuusalueena"*). Alue ei metsäisimmiltä osiltaan ole varsinaista entistä teollisuusaluetta, vaan kymmeniä vuosia metsittynyttä tiilitehtaan entistä savenotto- ja tiilijätteen läjitysaluetta sekä näiden väliin jääviä metsälaikkuja. Pienvesistä alueella esiintyy lampien ja lammikoiden ohella myös puroja ja noroja. Nykytilassaan alue on hyvinkin harvinaislaatuinen ja myös kooltaan merkittävä. Vastaavia biotooppikeskittymiä löytyy Keski-Uudeltamaalta hyvin vähän.

Alueen puustotietojen puutteellisuuden ja virheellisyyden esiin nosto on tapa konkretisoida päätöksen tietopohjan puutteellisuutta. Kyseessä ei ole väite, vaan maastotodellisuuden ja kuviokirjan vertailuun perustuva fakta. Kuviokirjan puustotiedoista puuttuvat mm. tiedot alueella esiintyvistä harmaalepistä, tuomista, pihlajista ja pajuista. Haapa puuttuu puustotiedoista osalta kuvioita, joilla sitä esiintyy. Esim. kuviolla 611 haapa on pääpuulajina.

Vastineessa mainittua kasvillisuusselvitystä ei liene ollut saatavilla julkisesti mistään. Hakemusasiakirjoista ei myöskään löydy tietoja, jotka niissä pitäisi olla, mikäli selvitys olisi tehty asiallisesti ja jos sen tulokset olisi

otettu asiallisesti huomioon. Tiedot muun muassa rehevien korprien ja lehtojen esiintymisestä puuttuvat. Samoin tiedot lahokaviosammalen (luontodirektiivin liitteen II laji, joka on myös luonnonsuojelulain erityisesti suojeltava laji) esiintymisestä.

Se että kunnan ympäristöviranomaisen edellyttämät asiat on otettu huomioon, ei todista ,ettei lisy:n esiintymistä epäkohtia olisi olemassa.

2.2.3 Luontotyyppisuojaus- LSL 29 §

Oikaisuvaatimuksessa ei ole väitetty, että alueella olisi LSL 29 § kohteita. Hakija on sen sijaan itse esittänyt hakemuksessaan, että hakkuut toteutetaan hyvän metsänhoidon suositusten mukaan ja arvokkaat kohteet jätetään hakkaamatta. Rehevien korprien tai arvolehtojen hakkaaminen ei ole linjassa kummankaan näistä kanssa.

Oikaisuvaatimus perustuu tältä osin siihen, että lupapäätös on perustunut osittain hakijan toimittamaan virheelliseen tietoon.

2.2.4 Direktiivilajien suojelu -liito-orava

Vastine antaa vanhentuneen ja siten virheellisen kuvan nykykäytännöstä. LSL 72a § on kumottu 18.3.2016. Lain edellyttämän liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämättömyyden/heikentämättömyyden varmistaminen on tätä nykyä sataprosenttisesti metsänhakkaajan vastuulla. Tässä Jokelan tapauksessa ei edes tarvitse tehdä mitään metsänkäyttöilmoitusta (paitsi alueen luoteisosan asemakaavan M-alueen osalta), kun metsälaki ei valtaosalla aluetta ole voimassa. Tieto hakkuusta ei siis välttämättä edes mene ELYlle.

Vastineen laatinut asianajotoimisto siteeraa ja tulkitsee KHO:n merkittävää Forssan Konikalliosta tekemää päätöstä virheellisesti. Siinä nimittäin sallittiin yksittäistapauksina arvioituina kuvioilla, niiden olevaan puustoon perustuen, kasvatushakkuu ja toisella kuviolla väljennyshakkuu, sillä ehdolla että näillä kuvioilla sijaitsevat liito-oravan lisääntymis-/levähdyspaikat jätetään hakkuuden ulkopuolelle.

Kuten on jo edellä todettu, Routasuo ei ole selvittänyt lainkaan osaa siitä alueesta, jonka kohteella on liito-oravalle soveliaista metsää. FCG:n selvityksessä 2012 oravaa löytyi. Paikallinen asukas löysi liito-oravan jätöksä maaliskuussa 2017 ja ympäristökeskuksen edustaja kävi tarkistamassa havainnot. Routasuon selvitys on myös tehty v. 2014, joten se ei todista mitään vuosien 2017 ja 2018 liito-oravatilanteesta.

Oikaisuvaatimuksessa "liito-oravalle soveltuva metsää" on käytetty vain siinä merkityksessä että on demonstroitu sitä että Routasuo on ilmoittanut selvittäneensä liito-oravan esiintymistä liito-oravalle soveltuvalta alueen osalta, mutta Routasuon tällaiseksi määrittelemä alue on ollut vain osa alueen oikeasti liito-oravalle soveltuvista metsistä.

Oikaisuvaatimuksen peruste on siis se, että alueella tiedetään esiintyvän liito-oravaa, mutta siitä huolimatta sen kaikki mahdollisia lisääntymis-/levähdyspaikkoja alueelta ei ole lainkaan kartoitettu. Huomattavaa on se, että todetuille esiintymispaikoillekin on luvassa sallittu toimenpiteitä, jotka suurella todennäköisyydellä johtavat ainakin lisääntymis-/levähdyspaikan lainvastaiseen heikentymiseen.

3. Yhteenveto

Pyrkimys ei ole synonyymi onnistumiselle. Selvitykset eivät ole, etenään huomioiden alueen erityisarvot poikkeuksellisen perusteellisia, vaan puutteellisia myös luonnonsuojelulain edellyttämän tiukan lajisuojelun huomioinnin kannalta.

Vastineen väite siitä, että myös alkuperäiset hakkuusuunnitelmat olisivat olleet luonnonsuojelulain mukaisia, on melko lailla pöyrityttävä.

Maisematyöluvan myöntäminen tai epääminen on juridista harkintaa.

Vastineen lopussa yritetään antaa kaavailluista voimakkaista harvennushakkuista kuva, jonka mukaan ne voivat jopa olla liito-oravalle hyödyllisiä. Liito-oravan ekologiasta tiedetään mm. se, että metsien harventaminen lisää olennaisesti liito-oravan riskiä joutua saalistuksen kohteeksi. Samaa aiheutuu suojakuusten poistamisesta lajin käyttämien kolopuiden ympäriltä. Tätäkään erityisen haitallista toimintaa ei ole maisematyöluvassa rajoitettu.

Tuusulassa 26.3.2018

Tiina Järvenkylä

Puheenjohtaja

Laura Kujansuu

Sihteeri